

Foto: NTB

Ungdommers syn på filming og strømming av breddeidrett.

– En intervjuundersøkelse

HANNE ELISABETH SOGN

«Jeg legger ikke merke til kameraet lenger, på en måte. Det har blitt en del av hverdagen vår».

Forskningscenter for barne- og ungdomsidrett

Rapport 1/2023

Forord

Dette prosjektet er et bidragsprosjekt med økonomisk støtte fra Norges Idrettsforbund (NIF). Jeg ønsker å takke ungdommene som har vært involvert for deres bidrag til rapporten. Takk også til Åse Strandbu og Morten Renslo Sandvik for gjennomlesning og kvalitetssikring av rapporten.

Mai 2023

Hanne Elisabeth Sogn

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	6
1. Innledning og mål med rapporten	7
2. Bakgrunn	8
3. Forskningsdesign og metode	10
3.1. Om utvalget	10
3.2. Om fokusgruppeintervjuene	11
3.3. Om analyse av data	11
4. Resultater	13
4.1. Hvorfor drive med idrett	13
4.2. Om erfaringer med å bli filmet og/eller strømmet	13
4.3. Ungdommenes syn på filming og strømming	14
4.4. Mer stress, mer skjerm – eller bare litt koselig?	16
4.5. Noen bekymringer likevel	17
4.6. Spesielt sårbare grupper – alle skal med?	19
4.7. Om retningslinjene	20
4.8. Hvem tjener på at det strømmes?	22
4.9. «Vi ble i utgangspunktet aldri spurt»	23
5. Konklusjon	25
6. Litteraturliste	26
Vedlegg 1	29
Vedlegg 2	30
Vedlegg 3	32

Sammendrag

Denne rapporten handler om et utvalg idrettsaktive ungdommers syn på filming og strømming av breddeidrett, og om hva de mener bør være regler og praksis på feltet. Rapporten tar også for seg hva filming og/eller strømming handler om for ungdommene selv, hvordan de resonnerer, og hvordan de i fellesskap gir mening til fenomenet filming og strømming i breddeidrett. Basert på fem fokusgruppeintervjuer med idrettsaktive ungdommer fremkommer det i denne rapporten at ungdommene er positive til strømming av breddeidrett fra 15 års alder. For ungdommene handler dette i hovedsak om fire forhold; at nære og kjære kan følge med og se dersom de ikke har anledning til å være fysisk til stede i forbindelse med kamper eller turneringer, at strømmingen kan brukes som et verktøy for å lære og for å utvikle seg som idrettsutøvere, at trenere eller andre med ansvar for enkeltutøvere eller lag får et verktøy som kan sikre utøveren utvikling og at strømmingen representerer en mulig inntektskilde for klubbene ungdommene er medlemmer av. For ungdommene vi har intervjuet settes filming og/eller strømming ikke i sammenheng med en opplevelse av økt press eller stress. De opplever heller ikke at strømming gjør idretten mer seriøs eller alvorlig. Langt på vei knyttes dette til at presset de opplever allerede er der. Strømming vil derfor ifølge ungdommene selv ikke medføre en større belastning. Til tross for dette uttrykker ungdommene enkelte bekymringer. Ikke primært på vegne av dem selv, men på vegne av andre. De reflekterer

over at strømming for noen kan gjøre at idretten oppleves mer seriøs og alvorlig, at mobbing i noen grad kan forekomme, at for nærgående filming vil kunne skje, at enkelte vil kunne føle på et kropps- eller utseendepress, og at noen på den ene eller andre måten kan bli uthengt. De bekymrer seg også for om muligheten for å reservere seg fra å bli strømmet i praksis vil fungere, og de bekymrer seg for at de kan bli «avslørt» dersom de velger å reservere seg. For de som er med i lagidretter er det nærmest utenkelig å skulle være den ene, som «ødelegger» for laget. For mange er det å ta et valg om å fortsette med idrett også et indirekte valg om å «la seg strømme». I rapporten forstår vi ungdommens positive holdning til filming og/eller strømming i lys av at de tilhører en generasjon som omtales som digitalt innfødte. Vi forstår også ungdommenes positive holdning til filming og/eller strømming i lys av at de er en del av et idrettslig kollektiv. Lagkamerater, trenere, foreldre og støtteapparat virker inn på ungdommenes holdninger. Mye tyder på at det å ta et selvstendig valg om å bli filmet og/eller strømmet eller ikke, i en idrettskontekst, er vanskelig. Det er viktig å understreke at denne rapporten kun baserer seg på fokusgruppeintervjuer med et mindre utvalg idrettsaktive ungdommer. Rapporten gir derfor ikke generaliserbar kunnskap om ungdommers syn på filming og/eller strømming i breddeidrett. Rapporten går heller i dybden på et utvalg ungdommers perspektiver.

1. Innledning og mål med rapporten

Filming og strømming av breddeidrett har økt betydelig i omfang det siste tiåret. Å filme betyr å ta et opptak av en kamp, konkurranse eller trening med mobiltelefon eller annet kamera. Strømming betyr å sende en kamp, turnering eller konkurranse direkte (live) på nett eller i en app uten at innholdet må lastes ned. Strømming leveres gjerne av en profesjonell strømmeleverandør, mens filming gjøres av trenere, foreldre, publikum eller andre tilknyttet laget. Praksisen har vært lite regulert. Norges idrettsforbund (NIF) har oppgitt som sin oppgave og rolle å få filming og strømming av breddeidrett inn i kontrollerte former, og har vedtatt et sett overordnede retningslinjer som alle organisasjonsledd i norsk idrett må følge (NIF, 2022). Blant annet skal det ikke strømmes fra aldersklasser under 15 år eller dersom det deltar utøvere under 13 år i de eldre aldersklassene. NIF har igangsatt en evalueringsprosess der målet er å styrke kunnskapsgrunnlaget og å sørge for at de som berøres av strømming i breddeidrett blir hørt. Med utgangspunkt i fem fokusgruppeintervjuer med idrettsaktive ungdom er formålet med denne rapporten å bidra til å realisere et slikt mål. For prosjektet er følgende problemstilling definert: Hva mener ungdom om strømming og filming av breddeidrett, og om hva som bør være regler og praksis på feltet?

NIFs ønske om å belyse nevnte problemstilling bunner også i en intern og offentlig diskusjon om hvorvidt strømming av breddeidrett er et gode eller et onde. Etter at avtaler mellom et antall særforbund og strømmeleverandøren MyGame ble inngått¹, har det vært avdekket uheldige hendelser mange har reagert på. Overskrifter som «Stopp strømming av barn på nett», «Hun vil skrote filming av breddeidrett for unge» og «En debatt preget av moralsk panikk» er eksempler på hvor opphetet debatten etter hvert ble. Ungdommers eget perspektiv på strømming av breddeidrett er ikke bare viktig for å styrke deres medvirkning i beslutninger som angår dem selv. Det er også viktig for å belyse mer grunnleggende spørsmål om hvor vidt strømming av unge menneskers idrettsdeltakelse er tilrådelig i det hele tatt, hvilke interesser praksisen tjener samt hvilke konsekvenser den har for andre problemstillinger NIF og særforbund er opptatt av,

som mangfold, inkludering og frafallet i ungdomsidretten. Det er naturlig at en undersøkelse om ungdommers syn på filming og strømming av breddeidrett også berører slike spørsmål. For å få grep om dette har vi latt oss veilede av følgende underproblemstillinger: Hva handler filming og strømming av breddeidrett om for ungdommene selv? Hvordan resonnerer de? Og, hvordan gir de i fellesskap mening til fenomenet filming og strømming i breddeidrett?

Til tross for at strømming av breddeidrett ble innført i Sverige for en del år tilbake, er det ikke å oppdrive forskning om tematikken. Dersom vi søker etter omtale av ordningen i svenske medier, ser vi at det også i Sverige har vært debatter om hvorvidt strømming er tilrådelig eller ikke. I fotballklubben AIK har eksempelvis klubben selv tatt et prinsipielt standpunkt. «Barn ska inte behandlas som vuxna och det är också därför tv-sända ungdomsmatcher måste bort», (Nyström, 2022). Samtidig vet vi at strømming av breddeidrett foregår i stort omfang, også i Sverige. Gitt den manglende kunnskapen om tematikken har NIF bedt om en kunnskapsstatus som løfter frem ungdommenes egen stemme.

Det er viktig å understreke at denne rapporten kun baserer seg på fokusgruppeintervjuer med et mindre utvalg idrettsaktive ungdommer. Rapporten gir derfor ikke generaliserbar kunnskap om ungdommers syn på filming og strømming av breddeidrett. Rapporten går heller i dybden på et utvalg ungdommers perspektiver. Dette gjenspeiles i rapportens induktive og empirinære analyse av dataene. Fordi ungdommers syn på filming og strømming av breddeidrett ikke kan forstås i et vakuum har vi valgt å tilnærme oss dataene med et valgt perspektiv: At ungdommene vi har snakket med tilhører en generasjon som gjerne omtales som digital natives (Prensky & Gee, 2006), net generation (Tapscott, 2009) og Google generation (Gunter et al., 2009). Dette poenget bringer vi inn i vår analyse av dataene.

¹ Norges Håndballforbund, Norges Ishockeyforbund, Norges Bandyforbund, Norges Volleyballforbund, Norges Basketballforbund og Norges Fotballforbund hadde ulike innganger og prosesser knyttet til avtalen med MyGame der TV2 og Amedia er involvert på eiersiden.

2. Bakgrunn

Flere særforbund har over tid inngått avtaler med ulike strømmeleverandører om å strøme breddekamper med spillere fra 13 år eller eldre. I 2022 ble dette fulgt opp med en samarbeidsavtale mellom NIF, ett antall særforbund og strømmeleverandøren MyGame. Dette for å ta kontroll på strømming av breddeidrett og for å sikre de tekniske løsningene. For de seks særforbundene som var involvert i avtaleinngåelsen var målet med avtalen å sikre en mer synlig og tilgjengelig breddeidrett, som igjen skulle bidra til et større engasjement og økt rekruttering. Det ble også argumentert for at en slik ordning kunne gi gode inntekter til klubb². I tillegg ble det argumentert for at avtalen ville sikre trenere og utøvere et verktøy som kunne brukes til kampanalyser og spillerutvikling. Et viktig argument var også at idretten ønsket å sikre at personvern ble ivaretatt, noe NIF og de seks særforbundene påpekte sto i motsetning til tidligere praksis, der kamper ble filmet og strømmet og lagt ut på ulike plattformer uten at de involverte var blitt informert eller kunne reservere seg fra slik praksis. Argumentasjonen for å inngå avtalen var med andre ord sammensatt.

På egne hjemmesider omtaler MyGame seg som «breddeplattformen for norsk idrett» (MyGame, 2023b). Deres visjon er å gjøre strømming av breddeidrett trygg og enkel. Ved å kjøpe et abonnement kan man via plattformen se breddeidrett direkte og i opptak på TV2Play. Teknisk realiseres strømmingen ved at det er satt opp/skal settes opp spesialutviklede sportskameraer i anlegg der særforbundene som har inngått avtale med MyGame har aktivitet. For at en kamp eller turnering skal kunne strømmes må dette registreres i idrettens egne turnerings- og kampsystemer. Om en kamp eller turnering er av

offentlig interesse eller ikke vurderes av det enkelte særforbund, men også andre som er tilknyttet et bestemt arrangement kan gå inn i idrettens systemer og «huke av for» om kampen eller turneringen kan strømmes eller ikke. Dersom ett av lagene eller minst en person i kamptroppen (lagreservasjon/ personreservasjon) har reservert seg fra filming fanges dette opp i systemet og kampen eller turneringen blir ikke strømmet. For de som deltar i individuelle idretter må disse aktivt samtykke for at strømming kan foregå. Gjennom redaksjonell og teknologisk tilstedeværelse skal MyGame sikre at det kun er kamper eller turneringer som er godkjent for strømming som blir strømmet. I tillegg skal strømmingen sikres av et tilstedeværende sekretariat. Det vil si at de som er ansvarlige i forbindelse med en kamp eller en turnering skal kunne stoppe opptak gjennom en egen stoppfunksjon, dersom uheldige hendelser oppstår. Dersom dette ikke skjer, skal MyGame slette klippet. Dette avhenger derimot av at hendelser blir rapportert. Flere har påpekt at det er en rekke svakheter og usikkerhet ved systemet, som gjør at det er grunn til å stille spørsmål ved om strømming av breddeidrett er trygt nok.

Til tross for at det har blitt utviklet tekniske løsninger som skal sikre at strømming av kamper eller turneringen kun skjer der kamper eller turneringer er godkjent for strømming, og til tross for lagenes og enkeltpersoners mulighet til å reservere seg fra strømming, lot reaksjonene ikke vente på seg. Etter flere uheldige episoder³, ble det fra flere hold påpekt at dette var en ordning som ikke var tilrådelig eller ønskelig. Det ble blant annet pekt på at barnets beste og barnets rett til privatliv og personvern ikke var ordentlig vurdert fra idrettens side. I tillegg ble det

² Et abonnement koster per tid kroner 129,- kroner i måneden, eller 990,- per år. Ifølge MyGame sine nettsider går 20 prosent av inntektene til «klubben i ditt hjerte» (MyGame, 2023b).

³ Blant annet ble en 12 åring filmet i en slåsskamp på banen (Schjesvold & Friberg, 2022) og en gruppe unge jenter ble filmet under trening etter at en kamp ble flyttet i siste liten (Schjesvold, 2022).

påpekt en rekke bekymringer knyttet til kommersialisering og profesjonalisering av barne- og ungdomsidretten. Det har også vært påpekt at ordningen vil kunne virke ekskluderende. Andre har pekt på at strømming kan bidra til at færre voksne møter fysisk, fordi det i en travel hverdag blir litt for praktisk å følge med digitalt. Manglende ivaretagelse av barn med beskyttelsesbehov har også blitt trukket frem som en bekymring. Som en konsekvens av nevnte hendelser ble det stilt krav om, blant annet fra enkelte idrettskretsers side, at nye retningslinjer måtte formuleres. Idrettsstyret vedtok nye retningslinjer for strømming av barne- og ungdomsidretten, som trådte i kraft i juni 2022. Disse omfattet blant annet følgende innstramminger:

- Det skal ikke strømmes fra barne- og ungdomsidretten i aldersklasser under 15 år eller dersom det deltar utøvere under 13 år.
- Det stilles krav til god informasjon, bruk av felles reserverings- (lagidretter) og samtykkeløsning (individuelle idretter) med automatisk stopp dersom barn og unge med beskyttelsesbehov deltar.
- Filming skal ha fokus på aktivitet og ikke på enkeltutøvere.
- Det skal ikke lagres eller distribueres filmer av idrettsaktivitet ved bruk av sosiale medier og andre åpne kanaler.

Målet med de nye retningslinjene var ment å gi et tydelig og restriktivt rammeverk for NIFs organisasjonsledd i tråd med gjeldende lovgivning. Det ble i denne forbindelse også formulert fra NIF sin side at dersom organisasjonsledd inngår avtaler med eksterne aktører, at disse retningslinjene måtte overholdes. Til

tross for innføring av nye retningslinjer stilnet ikke kritikken. I januar 2023 ble det meddelt at avtalen om strømming av breddeidrett i aldersbestemte klasser midlertidig var satt på vent. TV2-sjef Olav T. Sandnes erkjente i denne sammenheng at prosessen omkring utrullingene ikke hadde vært god nok (Hoel et al., 2023). Inntil videre skal utøvere under 18 år ikke filmes. Dette skjedde også etter at flere kommuner hadde sagt nei til strømming i sine idrettshaller. En innvending som ikke er nevnt er at ungdommer som berøres av strømming i breddeidrett ikke har blitt hørt. Målsettingen med denne rapporten er derfor å la et utvalg ungdommer komme til orde.

3. Forskningsdesign og metode

Rapportens problemstilling blir belyst med utgangspunkt i fem fokusgruppeintervjuer med idrettsaktive ungdom som har fylt 16 år (primært født i 2007). Ungdommene har delt sine erfaringer med å bli filmet og/eller strømmet og har gitt uttrykk for sine synspunkter på dette. I tillegg har de fått anledning til å reflektere over NIFs retningslinjer⁴. Som tidligere beskrevet har vi i intervjuene også vært opptatt av hva filming og strømming handler om for ungdommene selv, hvordan de resonnerer, og hvordan de i fellesskap gir mening til fenomenet filming og strømming i breddeidrett.

3.1 Om utvalget

Utvalget er bredt sammensatt der både kjønn, geografisk spredning, hvilken idrett ungdommene er aktive i og hvor sportslige ambisiøse de er varierer. Når det gjelder type idretter kan det særlig tenkes å være viktige forskjeller mellom deltakere i individuelle idretter og deltakere i lagidretter. Variasjon i sportslige ambisjoner følger av en hypotese om at sportslig ambisiøse ungdommer som hovedregel er mer positive til strømming enn ungdommer med andre motiver for å delta i idrett. Denne variasjonen søkes mellom de fem fokusgruppene. Vårt utgangspunkt har også vært at hver gruppe skulle rekrutteres fra samme lag eller treningsgruppe. Dette gjelder tre av gruppene, mens to er en miks av gutter og jenter fra samme idrettslag. Totalt har vi intervjuet 25 ungdommer. 22 er født i 2007, tre er noe eldre.

Enkelte svakheter ved utvalget er verdt å nevne. Det er kun idrettsaktive ungdom som har blitt hørt i denne rapporten. Vi har ikke snakket med ungdom som av ulike grunner har sluttet å drive med idrett. 76 prosent av befolkningen mellom 9 og 15 år driver med organisert idrett (Statistisk sentralbyrå, 2021). Det er de yngste som er mest aktive. Blant 9-12-åringene var det i 2021 nesten 80 prosent som drev med organisert idrett. Blant de

mellom 13 og 15 år var andelen 70 prosent, mens den sank helt til 30 prosent for ungdommer mellom 16 og 19 år. Dataene vi baserer denne rapporten på representerer med andre ord en forholdsvis eksklusiv gruppe ungdommer – de som har valgt å fortsette med idrett. Vi vet at de som slutter med idrett slutter av flere grunner, en av de viktigste årsakene er at idretten blir for seriøs og alvorlig (Solstad et al., 2022). Dette gjelder både for gutter og jenter. De som blir igjen, har trolig en annen holdning til å bli filmet og/eller strømmet. Flere av de vi har snakket med har oppgitt at de tar idretten sin forholdsvis seriøst. Et spørsmål er derfor om seriøse eller «satsende» idrettsungdom har en annen innstilling, til filming og/eller strømming, enn ungdom som har sluttet med idrett. Når man først velger å være med, må man også forholde seg til de «reglene» og rammene som settes? Det er også verdt å peke på at ungdommene som har sagt ja til å la seg intervjuer, på bakgrunn av en henvendelse via en representant i sin klubb, trolig kan regnes som forholdsvis trygge ungdommer. Å være med i et fokusgruppeintervju der en forsker stiller ulike spørsmål, vil for mange mer utrygge ungdom, kunne virke skremmende.

De økonomiske rammene som har vært avsatt til å utarbeide denne rapporten har satt begrensninger på hvor dypt vi har kunnet gå inn i tematikken. Vi valgte ungdom født i 2007 fordi disse selv kan gi sitt samtykke til å delta i et forskningsintervju⁵. Dersom vi også skulle ha rekruttert yngre ungdom, eller også ungdom som har sluttet med idrett, ville dette ha medført et mer omfattende forarbeid. Vi har derfor gitt ungdommene som har vært involvert anledning til å reflektere over hvordan det ville ha vært å bli strømmet dersom de var yngre. Vi har også gitt ungdommene anledning til å reflektere over hvordan grupper av ungdom som kanskje ikke er så trygge, som ikke satser på idrett eller som har en annen bakgrunn enn ungdommen selv, vil kunne oppleve strømming av breddeidrett.

⁴ Se vedlegg 2

⁵ Se vedlegg 3

3.2 Om fokus- gruppeintervjuene

Fokusgruppeintervjuene har hatt en lengde på 45 min til 1,5 timer og beskrives som en godt egnet metode for å få frem hvordan mennesker sammen, gir mening til et sosialt fenomen. Det antas at metoden er særlig egnet ved intervju av allerede etablerte sosiale fellesskap (Morgan & Krueger, 1998). Fokusgruppeintervjuene har vært lagt opp som semistrukturerte intervjuer, der moderatorene⁶ har tatt utgangspunkt i en forhåndsdefinert intervjuguide. Det har vært viktig å etablere en trygghet i gruppa innledningsvis. Vi har derfor lagt vekt på å spørre ungdommene om hvem de er, hva som motiverer dem til å drive med idrett og også litt om hva slags planer og ambisjoner de har med sin idrett. Vi har også i intervjuene bedt ungdommene om å reflektere over det som kan betraktes som positive konsekvenser av strømming, men også bedt de om å reflektere over det som kan betraktes som negative konsekvenser. Intervjuene ble tatt opp og deretter transkribert ordrett. Dataene er anonymisert og oppbevares på sikker server ved Norges idrettshøgskole. Dataene vil bli slettet senest fem år etter prosjektslutt. Studien er godkjent av Norsk senter for forskningsdata (NSD) (vedlegg 1).

Til tross for at det er mange styrker ved å ta i bruk fokusgruppeintervjuer for å innhente data, er det også enkelte svakheter ved denne metoden som bør nevnes. Et fokusgruppeintervju gir ikke hver enkelt informant like mye taletid. Et design der ungdommene hadde blitt intervjuet enkeltvis, vil kunne ha gitt en større bredde i materialet. En annen svakhet er at moderatorene får mindre tid til å bygge tillitt til den enkelte ungdom. Enkelte kan også dominere samtalen og legge føringer på det som «kan bli sagt – ikke kan bli sagt». Under intervjuene har moderator derfor vært opptatt av å sikre at alle

kommer til ordet. Moderatorene har også fulgt litt ekstra opp der ungdommene har uttrykt noe som avviker fra det som tidligere har blitt sagt i intervjuet. Moderatorene har altså vært opptatt av å lytte ekstra, og følge opp, der alternative «posisjoner» har blitt uttrykt. Til tross for at vi antar at ungdommene vi har møtt er forholdsvis trygge, kan det i en kontekst av et fokusgruppeintervju likevel være vanskelig for ungdommene å vise usikkerhet. Det kan også være gruppedynamikk som oppstår, som moderatorene ikke har vært nok oppmerksom på. Undersøkelsen er ikke representativ, men gir stemme til et utvalg ungdom som er i målgruppen for strømming.

3.3 Om analyse av data

I rapporten har vi rendyrket en induktiv empirinær og åpen analyse, som innebærer en finlesning av data uten en gitt teoretisk forankring (Tjora, 2017). Formålet har vært å ta avstand fra der ungdommen står og erfarer. Det har altså vært et mål å gi ungdommene «mer plass» enn man ville ha gjort i en mer teoretisk inspirert forskningsrapport. Til tross for dette forstår vi ikke ungdommenes syn på filming og strømming i et vakuum. Analysen tar utgangspunkt i at vi har snakket med en gruppe unge mennesker som tilhører det som gjerne omtales som digitalt innfødte, generasjon Z – også referert til som iGen og Gen Zers, som betegner individer født i perioden 1995 og 2012 (Pichler et al., 2021). En generasjon forstås her som en gruppe individer som har felles erfaringer og verdier, gitt av den tiden de vokser opp i og de samfunnsmessige omstendighetene de har vært omgitt av. Ungdommene vi har intervjuet tilhører en generasjon individer som har brukt ulike typer medier, teknologi og internett store deler av livet. Altså snakker vi her om en gruppe individer som selv har god kjennskap og kompetanse på teknologi,

⁶ Fire av fem intervjuer ble gjennomført av Hanne Sogn, ett av intervjuene ble gjennomført av en annen forsker av praktiske årsaker.

internett og sosiale medier. Facebook, Instagram, Snapchat, Twitter og YouTube er eksempler på «kanaler» ungdom i denne aldersgruppen daglig tar i bruk. De ulike kanalene har ulike funksjoner, men gir alle ungdommene anledning til å se andre og til å legge ut bilder eller filmklipp av seg selv. Med interaksjon mellom det som omtales som brukere og den som legger ut kan ungdommen få ratings, likes, bli tagget og få kommentarer. I motsetning til tradisjonelle medier som eksempelvis TV, radio og aviser er det brukerne som legger føringer på hva innholdet skal være i et sosialt medium. Gjerne filmer ungdommen seg selv eller venner/familie og deler enten fullt offentlig eller mer «lokalt» i mindre grupper. Generasjon Z har også vokst opp i en tid der «idrettsstjerner» og toppidrettsutøvere deler om sine liv via blogger eller andre sosiale medier. Å se seg selv eller andre *live* på film er med andre ord forbundet med noe høyst vanlig. Ungdommene vi har snakket med er allerede, forut for at de har blitt presentert for filming og strømming i forbindelse med at de utøver sin idrett, innlemmet i det Thomson (2008) omtaler som en multimodal visuell verden. Hvilket innebærer at de har blitt sosialisert inn i en visuell verden. Dette kan kobles til oppvekst og «danning» i bred forstand. Tradisjonelt har dannelsesbegrepet vært knyttet til enkeltmenneskets integritet, autonomi og sosiale bevissthet (Hagtvet, 2009, s. 8), eller som Østerud (2007, s. 39) har påpekt, til «... menneskets forhold til seg selv, til samfunnet og til verden». Østerud skiller mellom en hegemonisk dannelsesforståelse, der tradisjonen og kanonen er utgangspunktet, og en mer dynamisk forståelse, der mennesket ikke nøyer seg med å overta nedarvede forestillinger og oppsamlede kunnskaper, men aktivt danner seg selv i dialog med sine kulturelle og sosiale omgivelser». Generasjon Z har blitt «dannet» på en annen måte enn tidligere generasjoner gjennom at de har opparbeidet seg en form for mediekompetanse, og også utviklet en evne til å nyttiggjøre seg digitale verktøy og nettressurser, på en annen måte enn tidligere generasjoner. Begrepet mediering viser til at læringsprosesser skjer gjennom en eller annen form for samspill med personer i omgivelsene våre, der omgivelsene blir mediert gjennom de kulturelle redskapene vi har for hånden. Med andre ord vil omgivelsene, via slike redskaper ha betydelig innflytelse på hvordan vi orienterer oss og handler i virkeligheten (Østerud, 2007, s. 46). Filming og strømming forstås i denne rapporten derfor som noe som koordinerer og organiserer ungdommenes praksiser og tenke- og væremåter. Noe ungdommen er seg bevisst, men

også noe de ikke er seg bevisst. Altså er det ikke alltid synlig for ungdommene selv, hvordan filming og strømming påvirker deres liv og erfaringer. Nettopp derfor har vi i arbeidet med analysen også vært opptatt av hva filming og strømming handler om for ungdommene selv, hvordan de resonnerer, og hvordan de i fellesskap gir mening til fenomenet strømming i breddeidrett.

4. Resultater

Den empirinære induktive tilnærmingen til dataene innebærer at resultatene som blir presentert i denne delen av rapporten ligger tett opp til det ungdommene selv har sagt og gitt uttrykk for i fokusgruppeintervjuene. Overskriftene representerer hver for seg temaer vi har stilt spørsmål om, men reflekterer også temaer ungdommene selv har brakt på banen i intervjuene. Punkt 4.1 gir oss et bilde av hvem ungdommene vi har snakket med er, punkt 4.2 tar utgangspunkt i at ungdommene vi har snakket med har omfattende erfaring med å bli filmet og/eller strømmet, punkt 4.3 tar for seg hva ungdommene selv tenker om strømming av breddeidrett, punkt 4.4 handler om at ungdommene ikke opplever noe mer stress eller press ved å bli filmet eller strømmet, punkt 4.5 tar for seg at ungdommene også har en rekke bekymringer, til tross for sin positive innstilling til filming og strømming. Under punkt 4.6 belyser vi hvordan ungdommene reflekterer over hvordan «andre» kan ha større utfordringer med filming og strømming enn det de selv har, punkt 4.7 tar for seg ungdommens syn på noen av NIFs retningslinjer for strømming. Under punkt 4.8 tar vi for oss ungdommens forhold til strømmeleverandører og inntekspotensialet for klubb. Under punkt 4.9 gjør vi et poeng ut av at ungdommene selv gir uttrykk for at de har noen bekymringer knyttet til at de «egentlig aldri ble spurt» om det å bli filmet og/eller strømmet er greit. Overordnet representerer overskriftene hver for seg sentrale resultater fra fokusgruppeintervjuene.

4.1 Hvorfor drive med idrett

Ungdommene vi har snakket med har både lik og ulik motivasjon for å drive med idrett. Flere påpeker at de driver med idrett fordi det er gøy og sosialt, men også fordi det er «... morsomt å bli så god som mulig» og/eller fordi det er «... en fin måte å holde seg i form på». Andre har tydelige ambisjoner og ønsker om «... å nå så langt som mulig» eller å «... bli en av verdens beste», i sin idrett. De fleste av ungdommene vi har snakket med trener 3 – 6 dager i uken, for noen er det færre treninger når det ikke er sesong, for andre er det flere fordi kamper erstattes med flere treninger utenom sesong. Enkelte beskriver at de i utgangspunktet har ønsket å «... nå langt» med sin idrett, men at de har blitt stoppet av skader. På spørsmål om hvor lenge ungdommene har planer

om å drive med idrett er det for de som ikke satser et mål å drive på «... så lenge det er gøy», for de som satser er målet «... å nå toppen, bli best» i sin idrett. De som ikke satser vektlegger at dersom det blir «... for mye og seriøst», vil dette kunne virke inn på deres motivasjon om å fortsette med idrett eller ikke. Godt illustrert av følgende sitat:

«Man merker også nå at vi kommer opp i den alderen der hvor de fleste velger å satse, eller ikke. Vi kommer opp i den perioden der veldig mange velger å slutte, fordi de merker at laget satser for mye til at du føler at du har lyst å være med».

At man «... fort kan bli litt glemt» i en slik kontekst, er et argument som går igjen på vårt spørsmål om de er motivert for å holde på med idrett, også i fremtiden.

De aller fleste har drevet med idrett fra de var forholdsvis små, flere fra 6-7 års alder. De aller fleste har også holdt på med flere idretter samtidig. Enkelte nevner at de har drevet med 3 og 4 idretter parallelt, forut for å ha tatt et valg om å gå for idretten de nå bedriver eller satser på. Av de som satser, er det også flere av ungdommene som går på en idrettsungdomsskole. Et ikke utypisk svar på vårt spørsmål om hva den enkelte ungdom har vært med på forut for at de valgte idretten de i dag driver med, kan illustreres med følgende sitat:

«Jeg har spilt basket, veldig tidlig fra først til fjerde klasse, og fotball fra andre til fjerde. Så startet jeg med håndball i fjerde klasse, så har jeg spilt håndball helt siden det. Så har jeg gått på turn og sånt».

4.2 Om erfaringer med å bli filmet og/eller strømmet

På vårt spørsmål om ungdommene selv har erfart å bli filmet og/eller strømmet i forbindelse med at de har spilt kamper og/eller vært med på ulike typer turneringer, svarer samtlige ja. Det fremkommer også at det først og fremst har vært ivrige foreldre som i denne sammenheng har hatt rollen som «filmfotografer». Opptakene som har blitt gjort har primært blitt delt med foreldre

og spillere via lukkede grupper i en sosial media app eller i Spond.

«Vi hadde vel en engasjert mor en periode, som filmet mye av kampene. Da filmet hun på Facebook til de foreldrene som satt hjemme. Så da kunne de følge med liksom, på en chat hun hadde åpnet der da, så kunne man se på kampen».

Flere peker på at de tidligere har blitt filmet via en privat Facebook gruppe. Enkelte fra 14 års alder, andre noe tidligere. Det nevnes også av enkelte at de har erfaring med at det har blitt brukt mer profesjonelt utstyr, som Veo kameraer, som ifølge ungdommene brukes til å filme og livestream kampene. Flere har også erfart at eksempelvis finalespill har blitt strømmet direkte av VGTV, lokalaviser eller Direktesport som er Amedias strømmeportal for direktesendt sport. Andre igjen har også erfaring med at aktiviteten de har vært med på har blitt strømmet av MyGame.

«I starten så var det jo MyGame som filmet våre kamper, også før det så har vi filmet via sånn privat Facebook gruppe for foreldre og sånn, sånn at de skal få med seg det. Også hadde vi også sånn at foreldre streamet, men det var jo litt i sesongstart, da hadde vi litt MyGame».

Det gjennomgående er likevel at de fleste har mest erfaring med filming som gjøres av foreldre eller trenere, for læring eller deling «lokalt» i lukkede grupper.

4.3 Ungdommenes syn på filming og strømming

En praksis er, for de som driver med lagidrett, ifølge ungdommene selv, at lagene i forkant av kamper eller turninger seg imellom blir enige om, om det skal filmes eller ikke. Det er muligheten for å kunne se seg selv i etterkant av at aktiviteten er gjennomført, som trekkes frem som et viktig argument for filming.

«Jeg føler at det kommer til hjelp når jeg har hatt en dårlig kamp. Da kan jeg kanskje se veldig tydelig hva jeg gjorde feil og hva jeg kunne gjort bedre. Enn hva jeg kunne hvis noen bare fortalte meg

det. Det hadde ikke vært like lett å se det, eller forstå det på en måte».

En annen påpeker at det er lærdommen man kan få ved å se seg selv i aksjon som også for hen er det viktigste ved at det filmes og/eller strømmes.

«For det er jo ganske lærerikt, og vi har hatt noen økter hvor vi har sett på kamper. Og fått i oppdrag å sette oss i grupper, og evaluere kampen. Og det er utrolig bra lærdom».

For noen er dette også den eneste grunnen til at filming og/eller strømming er viktig.

«Det er veldig deilig å sitte og se på kampen på nytt og se om du gjør det dårlig og så ser du det. Også er det veldig lett å spole og se bytta dine, så det er den eneste grunnen til at jeg bruker det i hvert fall».

Det kan synes som at trenere spiller en vesentlig rolle i hvorvidt det filmes og/eller strømmes eller ikke. Mange av ungdommene peker på at trenere gjerne bruker opptakene til å gjøre analyser eller også gjennomgå opptakene med utøvere eller lag.

«Treneren vår synes det er veldig viktig. Han har litt fokus på at vi kan filme kampene. Sånn at vi kan analysere etter på kampen. Hva vi kunne gjort bedre og hva vi gjorde bra. Sånn til neste kamp».

For flere er filmingen og/eller strømmingen knyttet til muligheten for å lære. Dette gjelder også de som driver med individuelle idretter.

«Innimellom er det målganger de filmer, men det bryr jeg meg ikke så mye om. Også legges det ut på Snapchat og Facebook og sånn. Har ikke helt sjekket Instagram».

Flere stemmer i at å kunne lære er et avgjørende poeng for dem, enten det filmes på den «gamle måten», eller strømmes og gjøres tilgjengelig på TV (som ungdommene selv sier).

«Jeg synes, jeg ser ikke problemet i at det filmes, for de kan bare se tilbake på matchene og se hva vi har gjort bra, hva vi har gjort dårlig. Så kan vi lettere analysere vårt eget spill. Eller vi kan forsøke å se på andre kamper og se nå skal vi spille NM til helga liksom, se på andre lag og hvordan de spiller. Så det bli lettere nå».

Strømming av kamper knytter seg for ungdommene også til å kunne forberede seg på hva slags type motstand de skal møte.

«Det kan jo godt brukes strategisk. For eksempel hvis man ser at de er veldig bakpå».

Andre igjen peker på at strømming vil kunne gi «talentspeidere» eller andre som driver med uttak til kretslag eller landslag en enklere jobb.

«Hvis du har lyst til å vise deg frem, så er det ikke så lett for krets- eller landslagstrenerne å følge med. Det er mye lettere for svenske trenere også, det er mange norske som flytter til Sverige, det er lettere for dem nå å følge med på norske spillere, de kan sitte hjemme i stuen og se på kampene, istedenfor å nesten reise å speide eller høre på trenere. Sånn sett er det et godt argument for det».

Også andre påpeker at strømmingen kan bidra til å forenkle ulike utvelgelsesprosesser.

«Det kan jo være at flere kan se da. At man ikke trenger å reise de to timene for å se på en eventuell spiller»

Erfaring med å bli filmet og/eller strømmet er for ungdommene vi har snakket med likevel noe ungdommene ikke har reflektert så mye over. For de fleste har dette blitt en del av en normalitet. På spørsmål om de noen gang tenker over at de blir filmet og/eller strømmet svarer de fleste at dette mest av alt har blitt en form for rutine. Noen innrømmer likevel at det kan «ha slått dem» i enkelte sammenhenger.

«Jeg tenker litt på det, av den grunn at jeg står i mål. Så da blir det ganske ..., da får du litt tid til å tenke på en måte».

Andre igjen, opplever at filmingen og/eller strømmingen kommer helt i bakgrunnen:

«Nei, du legger jo merke til det, men det står jo også ganske høyt over bakken, så du ser det på en måte ikke, eller du ser det liksom ... hvis jeg merker det, så er det fordi ballen triller bort, også skal du ta innkast liksom. Bortsett fra det tenker du ikke på at du blir filmet».

Enkelte har allerede erfaring med at kampene deres har blitt strømmet av MyGame, men peker samtidig på at det ikke har blitt noe mindre filming og/eller strømming etter at idretten satte avtalen med MyGame på vent.

«Også når MyGame er nede blir det filmet. Vi har tilgang på Spiideo i alle hallene⁷. Da får vi sett matchene våre på Spiideo. Så vi har alltid hatt tilgang til matcher selv om MyGame er nede en periode».

Spiideo er en strømmetjeneste som har vært i bruk, også forut for MyGame avtalen ble inngått. Det kan synes som at dette er opptak ungdommens selv ikke har forholdt seg så mye til.

«Nei, den er litt mer for trenere som bruker den litt mer til å ta opp klipp å se på klipp og vise frem klipp og sånn. Så vi hadde ikke tilgang til det før i år. For man begynner kanskje ikke å analysere eget spill før man er sånn U16 og U18».

Det fremkommer også at det for ungdommen vi har intervjuet ikke nødvendigvis vil oppleves så mye annerledes om det er MyGame eller andre som filmer og/eller strømmer.

«Tenåringer og ungdom legger generelt ut ting av seg selv på nett da. Du legger kanskje ut et bilde av deg i fotballklær på snapchat og sånn uansett, så kanskje det ikke er så farlig at besteforeldre skal kunne se deg?».

Som vi ser, er det for ungdommene vi har snakket med ikke noe nytt å bli filmet og/eller strømmet. De har alle erfaring med at det filmes «på gamlemåten» og/eller ulike former for strømming, både via MyGame og andre strømmeleverandører. Som vi også ser knyttes strømmingen først og fremst til at dette gir ungdommen et verktøy til å «kunne se seg selv» og lære. De knytter også strømmingen til at voksenpersoner rundt laget eller enkeltutøvere, så som trenere eller «talentspeidere» gis anledning til å se og bruke opptakene til kampanalyse eller rekruttering til kretslag, landslag eller lignende. Som vi skal se av neste avsnitt opplever likevel ikke ungdommen at strømmingen bidrar til å gjøre idretten mer alvorstung eller seriøs.

⁷ Spiideo er en automatisert kameraløsning for opptak, analyse og kringkasting av sportsvideoer.

4.4 Mer stress, mer skjerm – eller bare litt koselig?

Et av spørsmålene vi stilte i fokusgruppeintervjuene handlet om hvorvidt ungdommene føler eller vil føle noe større press dersom kampene eller turneringene de er med på, strømmes direkte og gjøres tilgjengelig for et større publikum. De aller fleste ungdommene avviser dette.

«Nei, jeg kjenner ikke på noe press liksom. Men jeg forventer av meg selv å prestere da».

Andre igjen kan ha reflektert over at det kan føre til et større press.

«Det kan jo bli at man tenker at det er for seriøst. At man tenker, oi shit, nå kommer hele verden til å se på meg. Og det er jo typiske jenter da, at vi er litt sånn; hva om jeg gjør en feil, eller hva om jeg gjør det og det. Man bør drøfte seg gjennom det ganske nøye da, men jeg tenker at når man har gjort det, og eventuelt sier nei, da er det ikke vits i at treneren tar tak i deg».

Flere peker på at dette ikke er et press som alene kommer av at det filmes og/eller strømmes.

«Det kan jo bli litt mer prestasjonsangst, men det kan det jo gjøre uansett på en måte. Så jeg tror ikke at det blir filmet skaper mer press. Fordi presset er der fra før av, og jeg vil tippe at man kanskje velger å plukke litt hvilke kamper man filmer. Jeg vil tro de vil prioritere 3. divisjon fremfor 5. divisjon. 5. divisjon er mer for å ha det gøy. Så sånne lag som spiller bare for å ha det gøy, blir kanskje som regel ikke filmet».

At idretten har blitt mer seriøs og mer «alvorlig» ettersom ungdommene har blitt eldre er noe flere reflekterer over. Ungdommene mener likevel ikke at strømmingen skaper noe mer stress eller press.

«Det er ikke sikkert du legger merke til det kameraet. Så hvis du har det presset på deg, det føler du uansett. Jeg glemmer på en måte at det finnes et kamera der, men likevel har jeg jo de forventningene til meg selv, at jeg må gjøre det og det. Så jeg tror ikke det kameraet gjør så mye forskjell da».

En annen sier:

«Jeg tenker jo for min del, så er det helt greit. Det er ikke sånn at jeg bryr meg om at noen ser at jeg konkurrerer, men for andre kan det jo være ... de kan jo føle at det er, ja at de føler at de ikke klarer å gjøre det de skal i konkurranser fordi at de tenker på at de kan bli filma».

Dersom det skulle filmes i lavere årsklasser enn ungdommens egne er det likevel noen som påpeker at det kan føre til en form for press.

«Ja, jeg kan skjønne at folk føler litt mer press, og det blir litt seriøst kanskje, hvis du er 13 år gammel og kampene dine skal begynne å filmes på TV. Har du MyGame så har du tilgang til ... hvis du har MyGame for å se U20 matcher, så kan du se de som er 13 år da, hvis de blir filmet. Men det kommer jo an på person til person da, så jeg vet ikke helt hva jeg ville tenkt hvis jeg var 13 år. Jeg kunne kanskje synes det var kult å bli filmet, men det er sikkert noen som ville synes det var litt ukomfortabelt».

Det er også flere som hevder at de, gitt av at de har valgt å fortsette med idrett, ikke har noe valg om de skal filmes og/eller strømmes eller ikke.

«Jeg tror på en måte at man må regne med det, hvis man vil bli god i idretten. Det er jo på en måte en av inntektene, dersom du blir god nok. Men hvis det skjer i veldig ung alder så er det kanskje litt tidlig liksom».

At flere kan følge med og engasjere seg i ungdommens aktivitet er også et argument som trekkes frem som positivt av ungdommen selv.

«Sånn hvis mamma og pappa ikke har tid, de jobber eller av en eller annen grunn ikke kan komme for å se meg spille kamp. Så er det ikke sånn at jeg tenker så mye over det. Går det ikke så går det ikke. Det gjør meg ikke på noen måte da, men også besteforeldrene mine, de begynner å bli gamle. Så de kan jo ikke komme til hver kamp. Så har jeg en søster som er litt yngre. Og når hun blir litt nærmere min alder så kanskje de ikke kan komme å se da. Og da, kanskje også sånn for deres del da. For de har jo lyst til å følge med. Og da synes de kanskje det er hyggeligere å kunne se en kamp på TV da».

Flere påpeker at det vil være koselig, det at for eksempel besteforeldre kan se og følge med.

«Jeg tenker at det er mer koselig, enn noe annet. At det skal ikke være seriøst på en måte, det skal være sånn at besteforeldre kan se på».

På spørsmål om dette er en tjeneste de ser for seg at kommer til å bli tatt i bruk svarer ungdommen i hovedsak ja på dette.

«Faren min bor ikke i Oslo, så han liker jo se på kampene mine. Så da kan han se dem på TV nå».

En annen sier:

«Det positive da, jeg har familie i Ålesund, det er ikke ofte de kommer og ser på kamper og sånne ting. Så det hadde jo vært veldig gøy hvis sånne besteforeldre eller tanter og onkler, andre folk får se kampen hvis de ikke har mulighet da. Også kan det jo også, da får du liksom, ja, hvis du har hatt en bra kamp, så vet du at også de vet det. Også sender de kanskje en melding, og at du blir litt sånn, føler seg litt mer inkludert da, med alle».

Flere er opptatt av at familie eller besteforeldre kan få tilgang til å følge litt bedre med på det ungdommene driver med.

«Det regner jeg med. Jeg har jo besteforeldre i Sverige, så det tror jeg liksom. Nå vet jeg ikke om det funker dit da, men jeg regner med at dersom det var mulig, så hadde de sett på, ja».

Samtidig er det ikke mange av ungdommene som tror at MyGame vil få veldig mange abonnenter utover de som er ungdommens aller nærmeste.

«Jeg tror det bare er foreldre. Og bestemor ... Det er ikke noen som er der bare fordi det er gøy å se på. Jeg tror det bare er familie og sånn som ser på. Hvis jeg hadde hatt MyGame, jeg hadde liksom ikke gått inn og sett på en U-13 om jeg ikke kjenner noen der».

Andre påpeker at behovet ikke nødvendigvis er så stort, men at det likevel vil være fint å få kamper eller turnering strømmet dersom foreldre eller andre ikke har anledning til å være fysisk til stede.

«Altså, det er ikke. Det er jo mange som ikke orker å dra på kamper, eller en del da. Og de som bor unna. Det kan være behov for det, det er jo mange som vil ha det. Jeg vet ikke om etterspørselen ville vært så stor da, hvis vi hadde fått tilgang til det. Hvis ikke det hadde blitt strømmet live, så tror jeg ikke behovet ... eller etterspørselen ville vært så stor da. Det vet jeg ikke, men det vil jeg ikke tro».

Få tror også derfor at noen vil utnytte tjenesten til å se ungdom de ikke kjenner utfolde seg i idrett.

«Hvis det er en tjeneste du må betale for, du betaler jo ikke 129,- kroner i måneden for å se venninna di drite seg ut på fotballbanen».

Det er få om noen som mener at et argument mot å filme og strømme er at idrettsungdom skal få fri fra «skjerm» mens de driver med idrettsaktivitet.

«Nei, det er jo ikke noen skjerm involvert når du står der og spiller matchen. Den er jo involvert etterpå. Du sitter på skolen, så enten sitter du der med skolearbeid på pc-en, eller du sitter med film på pc-en, eller du sitter og ser egen kamp på pc-en. Så du erstatter jo bare annen sosial bruk på pc-en med kamp da. Med analyse av kamp. Jeg føler at du ikke sitter der og tenker på telefonen under matchen. Så jeg synes ikke det var et godt argument».

Flere påpeker at det å skulle være uten skjerm eller digitale tjenester ikke er noe argument mot filming og/eller strømming.

«Jeg føler ikke at vi blir koblet på, bare av at vi blir filmet, på en måte. Det er ikke noe vi tenker over eller som tar fokuset vårt eller noe. Fordi det er jo allerede teknologi i idretten på en måte da, sånn vi blir jo filmet noen ganger her og der, så det påvirker likesom ikke oss noe særlig».

Som vi ser opplever ikke ungdommene vi har snakket med at filming og/eller strømming skaper noe mer press eller gjør idretten mer seriøs. Ungdommen kan likevel sette seg inn i at andre vil kunne oppleve dette. Flere påpeker også at filming og/eller strømming er noe de bare må forholde seg til. Mange trekker frem at det at besteforeldre eller foreldre man ikke bor med kan se og følge med, er positivt. Samtidig tror få av ungdommene at det vil bli et «ras» av seere. Enkelte peker i denne sammenheng på at de egentlig ikke tror at behovet for en slik tjeneste er så stor. Som vi skal se av neste avsnitt mener de også at de positive konsekvensene må veies opp mot de mer negative. Bekymringene er som vi skal se ikke primært knyttet til ungdommene selv. Mer bekymrer de seg på vegne av andre.

4.5 Noen bekymringer likevel

På spørsmål om strømming av aktivitet mer generelt er det enkelte som mener at det «å bli strømmet» ikke vil ha noen større omkostninger sammenlignet med at det filmes av en foreldre eller lignende. Noen forstår overhodet ikke hva som kan være argumenter imot.

«Jeg synes det er rart at man skal være skeptisk til alt mulig, så da får man jo nesten ikke gjort noen ting. Man kan jo være skeptisk til nesten alle slags ting, finner dårlige ting om alle ting, og da får man ikke gjort noen ting».

Dette utelukker likevel ikke at ungdommene også har enkelte bekymringer knyttet til strømming av breddeidrett.

«Nei altså, jeg tenker jo at det noe litt annet hvis du skal sende det på TV2Play, for det er jo mye som kan skje. Vi hadde en kamp der det var en som fikk kneet ut av ledd. Så er det at den blir lagret. Så det er vel det som er det største problemet da, hvis det skjer noe, skader eller andre ting, som kan bli sett flere ganger».

Som vi vil komme tilbake til er en av NIFs retningslinjer formulert som følger: Det skal ikke lagres eller distribueres filmer av idrettsaktivitet ved bruk av sosiale medier og andre åpne kanaler der en ikke har kontroll på hvem som ser filmen, videredistribusjon og sletting (NIF, 2022). For flere av ungdommene er dette et viktig punkt. Altså at man begrenser muligheten for å kunne se en kamp eller turnering etter at livestreamen har blitt sendt. Enkelte bekymrer seg for mobbing, til tross for at ungdommene selv ikke tror at dette vil være noe stort problem i deres egen årsklasse.

«Når det er snakk om mobbing, er det kanskje litt mer de yngre. På vår alder, er det kanskje mer sånn å bli ledd av. Også tør man ikke å si ifra at det ikke er gøy, hvis man har gjort en stor tabbe da. Scorete selvmål og sånn, også skal folk le av deg. Og du synes egentlig ikke at det er noe gøy, så det er sånn man ikke tør si ifra om da».

En annen sier:

«Det er jo alltid en risiko for det. Det er også kanskje derfor det burde ... at ikke veldig unge burde bli filmet. At det kanskje sånn fra 15 års alderen og opp da, så er det jo ikke like mye mobbing rundt sport føler jeg da. At det kanskje er mer når du er yngre at det er litt mer umodenhet».

Flere påpeker likevel at diskusjonen om mobbing må nyanseres.

«Det blir jo screenrecorda og tatt opp liksom, men at det går så mye til mobbing, det føler jeg blir litt sånn ... Ikke at jeg vet så mye i de yngre miljøene, men det blir kanskje enkeltsaker. Om det veier opp for de positive argumentene, det vet jeg ikke. Hvis det hadde blitt en stor sak, at det hadde blitt for mye mobbing, og man hadde ikke møtt på matcher, og man var redd for å bli filmet,

så er den en helt annen sak. Men hvis det er enkeltcase, sånn innimellom her og der, så vet jeg ikke om det skal veie mer enn det som er positivt».

At man ikke kan reservere seg fra at noen screenrecorder og legger ut utdrag fra kampene i andre kanaler er også et tema som kommer opp.

«... det sprer seg veldig fort, at det kan være litt sånn det negative. Også har vi jo TikTok da. Og alt kan jo gå viralt på TikTok, så plutselig er det 5 millioner som har sett det på en måte».

Enkelte kommer også innpå at det negative ved strømming kan handle om kroppspress eller utseendepress. Flere jenter enn gutter tar opp dette poenget.

«Man kan jo sklitakle, så går jo shortsen ganske ... så går shortsen ganske langt opp da. Så da er det sånn «woops». Altså, det går jo fint da, det er jo ingen som bryr seg, men sånn hvis det blir filmet så kan man spole tilbake å se det flere ganger, det er ikke så kult».

En annen sier:

«Det kan være at folk begynner å tenke litt på hvordan man ser ut når man spiller».

Dette poenget trekkes også primært frem av de som driver med idrett der det er mindre påkledning enn i andre idretter.

«Vi spiller jo i relativt korte shortser, så vi kan jo også, om man tenker sånn på det, så kan det også være litt ekkelt å tenke på at andre ser deg i en kort shorts eller ikke så mye klær. Men vi blir jo ikke tvunget til å ha på en shorts, du kan jo spille i bukser, men det handler jo også om at du også på en måte vil se ut som de andre».

For de som har på seg mye utstyr når de utøver sin idrett gjøres ikke kropp og utseende til et poeng i seg. Flere av de som driver med lagidrett bekymrer seg mer for de som driver med individuelle idretter enn seg selv.

«Jeg vet ikke, turn og sånt. Jeg vet ikke, for der vil jo kameraet følge. Så der vil det jo bli veldig personlig på en måte».

Særlig handler dette om at mange som driver med individuelle idretter ofte har mindre klær på seg, ifølge ungdommene.

«De er kanskje også mer lettkledde og da. For det er ikke mye klær på dem, badedrakt liksom».

Andre igjen er mer opptatt av at hendelser som er ekle å se, at skadesituasjoner blir tilgjengelig for «alle».

«Men ja, risikoen i turn er jo, det er jo en farlig idrett liksom, for det kan skje ganske alvorlige skader. Og jeg har jo fått opp ting på TikTok, ganske ekle videoer av noen som har overtrent eller tryna, knær og alt mulig».

Andre trekker frem dårlig oppførsel som et dilemma. Dersom det for eksempel er en forelder som er trener, og at negative episoder offentliggjøres.

«Om en trener får rødt kort, så er det ofte ganske alvorlig. Og da kan man jo, ofte si at ja det der er faren til den og den, eller moren til den og den. Og hun er helt klin crazy. Også blir det selvfølgelig mye snakket rundt det».

Enkelte er også inne på at en mer utstrakt strømming kan misbrukes negativt av en trener.

«De kan bruke kampene til å henge ut folk når de snakker om det etterpå. At det gjør det mer lett tilgjengelig for trenere som kanskje er litt for engasjert i sporten. Og da bruker de filmene til å si at; «ah, hun og hun, de er ikke så gode», «og de og de, er ikke så gode de heller». Likesom at det blir lettere for trenere å være negative på en måte».

Selv om det ikke er mange som bekymrer seg for færre foreldre og tilskuere på tribunen, er det likevel enkelte som trekker dette frem som et mulig dilemma. Strømmingen er ment å øke engasjementet for breddeidrett, enkelte av ungdommene peker på at strømming i breddeidrett kan ha motsatt effekt.

«Jeg tenker at det er et argument for at det kanskje ikke er så sunt å sende det på tv, at det kan føre til at flere foreldre ikke gidder å stå å se på kampen fordi det blåser litt, eller at de ikke følger opp på den måten da. At de blir sittende hjemme å se på istedenfor. Og sier at de skal følge med på kampen, så følger de kanskje ikke med. Det er noe med det også, det å ha fysisk publikum til stede som klapper deg på skuldra og sier bra jobba, og sånne ting etter kamp».

Som vi ser, knytter det seg også enkelte bekymringer til strømming i breddeidrett for ungdommene selv. At det for noen kan oppleves mer seriøst og alvorlig, at mobbing i noen grad kan

forekomme, at enkelte vil kunne føle på et kroppspress eller utse-
endepress, for nærgående filming, eller at noen på den ene eller
andre måten kan bli uthengt, er temaer ungdommene reflekterer
over. De bekymrer seg derimot mer for dette på vegne av andre
enn på vegne av seg selv. Dette kommer frem når vi i intervjuene
også snakker om konsekvensene strømming kan ha for mer
sårbare grupper av ungdom, eller grupper av ungdom som vokser
opp med andre typer «regler» enn dem selv.

4.6 Spesielt sårbare grupper – alle skal med?

Et av temaene som offentlig har vært diskutert er at utsatte og sårbare grupper av ungdom vil kunne bli rammet på en negativ måte, av strømming i breddeidrett. Noe MyGame i sine retningslinjer har sikret seg mot: «Dersom en person involvert i kampen bor på hemmelig adresse vil ikke kampen bli filmet, med mindre vedkommende selv skrur av reservasjonen. Behandlingen av denne informasjonen skjer via NIF» (MyGame, 2023). På spørsmål om hva ungdommene tenker dersom de tar utgangspunkt i ungdom som kan ha ulike utfordringer med at det blir strømmet, er flere av de som har uttalt seg positivt om strømming, noe mer skeptiske.

«Jeg tenker at personvern står høyest. At hvis det er en person som sier nei, så skal det ikke filmes i det hele tatt. Med tanke på at det sikkert er mange grunner til at man ikke vil bli filmet, som de andre kanskje ikke tenker over. Og hvis det da handler om noen familiemedlemmer som ikke skal finne ut at du er der eller der. Og at det også kan sette andre i familien i fare, eller andre årsaker da. Så vil jeg si at det kommer over alt annet. At den filmingen ikke er så viktig. I hvert fall ikke hvis vi snakker om 15 åringer. At det skal være så alvorlig at det må bli filmet».

Andre igjen argumenterer for at det allerede er mye informasjon om enkeltspillere som ligger offentlig tilgjengelig. Flere ser derfor ikke noen grunn til at man må beskytte enkeltspillere ved ikke å strømme.

«Det ligger jo ute ... det ligger jo lagoppstillinger ute på Min idrett (refererer til sin idretts app) og også på xLive på internett og sånn. Da får du se fødselsdatoer og navn og alt på spillere og hvilke rekker det er og sånn. Hvis du liksom skal gjemme deg for noen så har det ikke så mye å si om du filmer eller ikke. Det er bare å gå inn på de sidene».

Andre kommer inn på at strømming i breddeidrett kan gå utover grupper av utøvere som har andre regler for hva de kan vise frem av hud, kropp eller annet.

«Men hva med sånn religiøse? Fordi det er noen, f.eks. muslimer, de skal ikke vise håret sitt til andre menn, så hva hvis man da spiller fotballkamp og så plutselig så detter hijaben av, hva gjør man da liksom?».

De aller fleste er opptatt av at de som ønsker å reservere seg må bli respektert. Ungdommene peker likevel på at de ikke helt kan se at ordningen, uansett hvor trygg den gjøres, kan sikre full anonymitet. Her peker flere også på at det å være den «ene», som benytter seg av reservasjonsretten, kan være vanskelig. Fordi det lett kan avsløres hvem som har ønsket å reservere seg.

«For det kan jo være en kamp hvor det liksom, du har på en måte det samme laget, men så er det ingen kamper som blir filmet. Og da plutselig en som ikke skal være med, og så filmes det. Da skjønner man at det er hun som ikke var med da, det er hun som ikke har lyst til å bli filmet».

For mange av ungdommene er det likevel slik at dersom man har valgt å være med, så må man også akseptere at det strømmes. Uansett hvilken unnskyldninger man måtte ha.

«Om det er sånn, oj, det er person som ikke vil bli filmet hele den kampen her. Skal vi gidde å ikke filme da? Skal vi ta hensyn til den ene personen?».

Andre igjen formulerer seg litt mer diplomatisk om de som ønsker å reservere seg.

«Man må jo respektere at noen ikke vil bli filmet, men det føler jeg også spør litt hvor gammel du er. Hvis du spiller U18 eller U20 elite, så føler jeg at du jo uansett egentlig, så burde du ikke ha noen rett på å si ja eller nei, for å bli filmet. Det er en eliteserie liksom, da må du forvente å bli filmet».

Enkelte mener også at om det skal strømmes eller ikke bør være en flertallsavgjørelse og ikke opp til enkeltutøvere selv. Særlig gjelder dette for de som driver med lagidrett.

«Hvis det er lagidrett, si fotball hvor vi er 22 stykk på. Hvis 21 av 22 har sagt ja, så kanskje det blir litt stusslig at alle de har besteforeldre hjemme som har lyst å se på, så er det en som har sagt nei. Der kanskje man ødelegger litt for resten. Kanskje det burde vært at 2/3 må si ja, og da holder det på en måte?».

Som vi ser er ungdommene mer bekymret for hvordan andre med annen type bakgrunn eller andre typer utfordringer vil kunne oppleve strømming i breddeidrett, enn de er for seg selv. Samtidig er de fleste klare på at dersom man har valgt å være med, så er det også andre regler enn ens egne som må gjelde. Flere av ungdommene viser i denne sammenheng til at det allerede finnes nettsider og andre registre som er offentlig tilgjengelig. Det vil derfor uansett være vanskelig å skjule sin identitet, ifølge flere. Ungdommene peker i tillegg på at det også alltid vil være mulig å avsløre «den ene» som eventuelt har reservert seg. I det store og hele peker ungdommene på at det vil være vanskelig å reservere seg, dersom de selv skulle føle for dette. Som vi skal se av neste avsnitt må dette forstås i lys av hvordan ungdommene selv ser på det å være idrettsungdom.

4.7 Om retningslinjene

Som nevnt innledningsvis ønsker NIF å etablere gode rammer rundt strømming av breddeidrett og har som vi har sett vedtatt et sett overordnede retningslinjer som alle organisasjonsledd i norsk idrett må følge (NIF, 2023). Blant annet skal det ikke strømmes fra aldersklasser under 15 år eller dersom det deltar utøvere under 13 år i de eldre aldersklassene. I intervjuene med ungdommene spurte vi derfor om hva slags tanker ungdommene selv hadde om enkelte punkter i NIFs retningslinjer. Når det kommer til aldersgrense synes de fleste at strømming ikke er nødvendig før man blir litt eldre. For mange er aldersgrensen 15 år en fornuftig grense.

«De synes jeg er ganske greie. Altså du endrer jo litt på, når du spiller opp, så må du ha litt andre forventninger enn du skulle ha lavt liksom. Det er både endring i reglene i x idrett og kanskje litt endring i retningslinjer med filming og sånn da. Så hvis det er noen foreldre, eller du ikke godtar, så føler jeg ikke at hele strømmingen skal kuttes fordi to spillere på et lag er under 15 år. Men jeg synes 15 års alder er greit egentlig. Jeg føler ikke at det er et veldig stort behov for å filme noen under 15 år».

En annen sier:

«Ja, det kommer jo litt an på når man starter å filme barn, fordi det er jo sånn 15-16 års alder at man starter å spille seriøst. At ikke alle får like mye spilletid på alle kamper og sånt. Så hvis man starter tidlig med denne filmingen, så kan det jo gjøre at det presset og at den seriøse håndballen kommer tidligere. Og at da kan det jo hende at flere slutter av den grunn. Det er ikke alle som synes at det er like gøy å ha det så seriøst da».

Argumentasjonen knyttet til aldersgrense kan også sees i lys av at dette er ungdom som har valgt å gå videre med sin idrett, at de har valgt å «satse» eller at de tar idretten sin mer seriøst, sammenlignet med andre.

«Jeg tenker at det har litt med ambisjonsnivået å gjøre. At hvis man satser, så må man jo være klar over at da vil man jo bli filmet en eller annen gang. Så jeg vil tenke at de som ikke har lyst til å bli filmet, spiller ofte også på et lag som kanskje ikke blir filmet så ofte da. På et lag hvor ambisjonsnivået er litt lavere».

Et fåtall av ungdommene mener at det også bør strømmes fra yngre enn 15 år.

«Jeg synes det kunne vært litt lavere. Kanskje sånn 13 år, for da begynner man på ungdomsskolen».

Flere påpeker at det å kunne se seg selv i etterkant av en kamp eller turnering også forut for at de har fylt 15 år ville ha vært kult.

«Jeg syntes det var veldig gøy å se kamper. Hvis det ble filmet når jeg var yngre, så var det bare kult å se. Så jeg kan si meg enig i 13 år».

NIFs retningslinjer peker også på at det skal være fokus på aktivitet og ikke på enkeltutøvere når det strømmes. Dette er også noe ungdommene selv er opptatt av.

«Det er litt skummelt at sånn ekle gamle menn kan sitte og se på oss. Men det kommer jo litt an på kameravinkel også da, hvis de bare filmer ovenfra liksom, hvis man ikke ser så mye detaljer på en måte, så tenker jeg at det går greit. Men sånn som strek og sånn, så blir jo klærne revet i og shortsen blir dratt opp og magen går ut. Så hvis det hadde vært veldig sånn nære så synes jeg det hadde vært litt ekkelt at alle kunne se på det».

Flere av ungdommene er i denne sammenheng løsningsorientert.

«Jeg tror hovedløsningen da, er at hvis man klarer å få det til at det blir såpass langt unna at man ikke ser personen med mindre man kjenner dem. Sånn at for eksempel bestefar vet at jeg skal stå i første omgang for det jeg sagt til han, så vil han da vite hvor jeg er utenom at jeg trenger å ... eller at de zoomer inn på ansiktet mitt på en måte».

Når det gjelder retten til å reservere seg, enten individuelt eller som lag, synes mange av ungdommene at dette er noe vanskeligere å forholde seg til.

«Det er veldig bra hvis det fungerer, at man bare kan reservere seg. Men det virker litt for godt til å være sant på en måte. Altså, hvis man bare huker av den, så er det ingen som filmer. Jeg tror ikke det blir opprettholdt. I alle tilfeller i hvert fall».

Det kan synes som at det å kunne være anonym, dersom man velger å reserveres seg, er viktig for ungdommene. At man reserverer seg er viktig at ikke kommer frem, særlig er det viktig at trenere ikke får innsyn i dette fordi det kan virke negativt for deres mulighet til å delta. Dette er også ivarettatt av MyGame. For den enkelte utøver er det helt anonymt å reservere seg. Hverken MyGame, medspillere på laget, eller trenere mottar informasjon om reservasjon. Om et lag ønsker å reservere seg, er det lagt til rette for at dette kan gjøres direkte i idrettens egne kamp- og turneringssystemer. MyGame får ingen opplysninger om hvem som har denne beskyttelsen. Ungdommene ser likevel noen utfordringer med å skulle være den ene som reserverer seg.

«Nei, det er litt mer krevende når det kommer til lagidrett. Hvis du skulle sagt at du ikke har lyst til å bli filmet så ville du ødelagt for alle andre på laget».

På spørsmål om de selv ville synes det vil være vanskelig eller enkelt å reservere seg fra å bli strømmet er svarene på dette ganske enstemmige. Det vil være vanskelig for de fleste.

«Nei, det ... Jeg tror ikke det er så veldig akseptabelt av trenerne. Føler også det spørs veldig på hvor gammel du er da. Hvis du kommer på et U18-nivå og sier at. Altså, hvis du hadde kommet hit på U18-nivå og sagt at du ikke ville bli filmet i kampene liksom, så tror jeg ikke du hadde blitt møtt med de beste reaksjonene. De bruker jo videoanalyse hele tida, de skal jo dyrke spillere her. Det er jo Norges største klubb liksom. Jeg ser jo at hadde jeg vært trener selv her, så hadde jeg jo ikke blitt så fornøyd hvis noen spillere ikke ville bli filma. Det ødelegger jo litt for alle. Og for utviklingen i klubben og sånt».

Nevnte informant tar også opp forventninger til enkeltutøvere når de deltar enda høyere opp i aldersklasser enn det NIFs retningslinjer setter rammer for. Her pekes det også på at strømming er noe man bare «må tåle».

På spørsmål om ungdommene tenke at det er bedre at opptak av dem blir gjort tilgjengelig bak betalingsmur eller at idrettslaget eller andre kan legge ut opptak på sosiale medier er flere av ungdommene opptatt av at kvaliteten vil bli bedre dersom MyGame eller andre strømmesleverandører står bak opptakene.

«Jeg har jo noen håndballkamper som skal strømmes i en sånn lukket Facebook gruppe. De som får sånne håndballforeldre til å filme håndballaget og sånt. Det gjør jo de søstrene mine. Jeg vet ikke hvor ille det er å filme på Facebook. Jeg tror begge ordningene er greie liksom, men det blir jo mye dårligere å filme når faren skal stå med telefon og filme live på Facebook da. Det blir jo mye bedre for deg som spiller eller for bestemor. Så er det jo mye deiligere å kunne se på TV2 på, TV liksom».

Flere mener også at det vil være mye tryggere at opptakene kun gjøres tilgjengelig via betalingsløsninger.

«Ja, det virker jo egentlig tryggere sånn sett, enn det vi holder på med i klubben. Selv om det er det vi lærer mest av og vi er jo allerede komfortable med det, så hvorfor skal det være noe problem. At det med høy sikkerhet da, plutselig skal være noe problem. Men det vil sikkert ofte filmes dobbelt, at vi eller det andre laget har med eget. Så vi kommer sikkert uansett til å ha med det, tenker jeg da. Det er nok ikke så stor forskjell».

Andre igjen er opptatt av at det finnes alternativer dersom de negative konsekvensene av strømmingen blir for store for de som ønsker å drive med idrett.

«En annen løsning kunne jo være at man får sånne lenker eller sender sånn kode, f.eks. på TV2Play, at du må ha kode for å kunne se kampen. Og bare de som spiller kan gi deg kode for eksempel. At man har sånne løsninger som da kan begrense da. For da er det jo ikke sånn at hele verden kan se, og da er det jo bare de som er interessert og som har spurt om koden som kan se».

Som vi ser er ungdommene forholdsvis fortrolige med NIFs retningslinjer, slik de per tid er formulert. De fleste synes at å strømme fra 15 år er en fornuftig grense, et fåtall synes at strømming av yngre årsklasser også er greit. Når det kommer til retten man har til å reservere seg gir flere uttrykk for at de ikke helt har tillitt til at en slik reservasjonsrett vil fungere i praksis. Uansett om man aktivt må samtykke til å bli filmet, eller at man anonymt reserverer seg fra å bli strømmet. Flere påpeker at de ikke helt

ser hvordan dette skal kunne gjennomføres i praksis. På vårt spørsmål om det vil være bedre at opptak av ungdommenes aktivitet gjøres tilgjengelig bak betalingsløsninger eller at filmer av dem gjøres tilgjengelig via sosiale medier apper, påpeker mange at det oppleves tryggere med betalingsløsninger. Samtidig peker flere av de som er opptatt av å kunne se seg selv på at det vil være bedre kvalitet på opptak som gjøres av strømmesleverandører. Hvorvidt «alle» likevel skal ha tilgang til å se ungdommene utfolde seg er noen likevel usikre på. Her påpekes det at en løsning alternativt kan være at det kun er de som blir gitt tillatelse fra den enkelte ungdom som bør få tilgang.

4.8 Hvem tjener på at det strømmes?

Ved å tillate strømming i aldersgruppen under 18 år har flere påpekt at dette vil kunne bidra til en ytterligere kommersialisering av barne- og ungdomsidretten. Ungdommene reflekterer ikke kritisk omkring denne utviklingen, snarere opplever de det som positivt at deres aktivitet kan bidra til å gjøre klubbene litt «rikere». Noen kommer i denne sammenheng inn på at pengene klubben tjener på strømming kanskje kan gå til de som ikke har så god råd. At pengene kan øremerkes barn og ungdom som ikke har råd til å være med på cuper eller lignende. Andre igjen peker i motsetning til dette på at det å se barnet sitt eller barnebarnet sitt utøve idrett, burde være gratis.

«Det er jo en positiv begrunnelse sånn sett. Nå har man jo ikke gratisprinsippet i idrett, men det burde kanskje ha vært det. Folk skal jo få lov til å se barna sine, barnebarna sine, uten å måtte betale noe. Samtidig som jeg tror at ganske mange besteforeldre og folk som har pengene, er jo villige til å betale».

På spørsmål om ungdommene synes det er en ok fordeling, at MyGame får 80 prosent av inntektene og klubben 20 prosent, svarer de aller fleste at dette høres ut som en fornuftig fordeling.

«Vi er ikke vant til å få penger for å bli filmet til vanlig, så hva er forskjellen? Det er bare folk som skal betale for å kunne se. Så jeg synes egentlig det er ganske greit. Tror ikke vi skal begynne å forhandle om noe mer (latter)».

Andre igjen er opptatt av at det for en strømmesleverandør vil koste å installere kameraer, og at fordelingen mellom klubb og MyGame derfor er rimelig.

«Det koster mye for de som ... MyGame var det vel, å sette opp dette her da. Hvis det skal være i haller og rundt på stadioner liksom rundt i hele landet da. Så blir det ganske dyrt til slutt. Så hvis alle klubber skal få en andel av det her, da skal de holde på en stund, hvis de skal gå i pluss. Så jeg synes 20 prosent til klubbene er et greit tall».

Enkelte peker også på at norsk idrett kan bli bedre, dersom strømming i breddeidrett innføres.

«Jeg tenker kanskje norsk idrett kan bli bedre da. Hvis man er ... begynner med 15 år da, så kan man begynne tidligere hvis man har lyst til å satse. Og man ser hva man driver med selv».

Enkelte bekymrer seg likevel for om strømmingen kan bidra til at idrett blir mindre av et fristed.

«Ja, det er jo en fin måte å tjene penger på for klubben liksom. Men for de som, eller spillerne, det kan jo føles litt mindre ut som et fristed, når det blir tatt opp og alt blir dokumentert på en måte, det du gjør. Så det kan føles ut som at det blir litt mindre frihet og, ja ...».

Det er ikke å forvente at ungdommen selv forstår dilemmaer knyttet til kommersialisering av ungdomsidrett. Dette er kanskje for ungdommene selv noe voksne er opptatt av og bekymret for. Idrett forstås gjerne som et sosialt og kulturelt fenomen som også «vikles» inn i andre samfunnsområder. Idrettsorganisasjoners økende kontakt med markedet handler ifølge Nagel et. al. (2015) primært om endringer i idretten selv. Gjerne settes dette i sammenheng med at det har vært en stor vekst av internasjonale konkurranser innen toppidrett, som gjør at idrettsorganisasjonen også knyttes tett til markedets byttelogikk, og til medias underholdningslogikk. Strømming av breddeidrett viser at det også er enkelte som ser et kommersielt potensial i denne. Ungdommen vi har intervjuet synes langt på vei at det er bra at klubben kan tjene penger på ordningen. Enkelte er derimot også skeptiske. Dette knytter seg til at idretten i utgangspunktet skulle være et fristed, men også til at det å se egne barn eller barnebarn spille en kamp eller en turnering burde være gratis. Som vi skal se av neste og siste avsnitt er det å bli filmet eller strømmet noe ungdommene i liten grad har reflektert så mye over forut for at de har blitt intervjuet om tematikken. Fordi som flere av ungdommene setter ord

på, så har de aldri blitt spurt om filming og/eller strømming var noe de ønsket seg. Verken foreldre, andre nærstående, trenere eller klubben har ifølge ungdommene spurt dem om dette.

4.9 «Vi ble i utgangspunktet aldri spurt»

FNs Barnekonvensjon var den første internasjonale menneskerettighetskonvensjonen som slo fast at barn (0 – 18 år) har en spesiell juridisk status. Norge signerte barnekonvensjonen 26. januar 1990. Barnekonvensjonen ligger også til grunn for NIFs «Idrettens barnerettigheter». NIF vedtok «Bestemmelser om barneidrett» på Idrettstinget 1987. Senere har bestemmelsene blitt revidert. Sist i 2019. «Idrettens barnerettigheter» ble vedtatt 2007 og også sist revidert i 2019. Det er hvert enkelt særforbund som har ansvar for at bestemmelsene og rettighetene blir gjort kjent, implementeres og etterleves i deres idrett og grener. Til forskjell fra FN's Barnekonvensjon, som gjelder ethvert menneske under 18 år, gjelder «Bestemmelser om barneidrett» og «Idrettens barnerettigheter» for barn til og med det året de fyller 12 år. Ungdom fra og med 13 års alder er ikke omfattet av nevnte bestemmelser eller rettigheter. For de som har fylt 13 år er det «Retningslinjer for ungdomsidretten» som gjelder. Disse retningslinjene beskrives av NIF som et politisk virkemiddel for å sikre ungdommers rettigheter som individ og aktive idrettsutøvere. For ungdommene vi har snakket med er det altså de sistnevnte retningslinjene som er gjeldende. I motsetning til «Idrettens barnerettigheter» der det står at «... barn har rett til å delta i et trygt treningsmiljø, fritt for press og utnyttelse» (NIF, 2019) står det i «Retningslinjene for ungdomsidrett» ingenting om dette. Mer enn i «Idrettens barnerettigheter» rettes «Retningslinjer for ungdomsidrett» mot hvordan selve aktiviteten skal gjennomføres. Et sentralt tema i barnekonvensjonen er barns rett til å bli hørt i saker som angår dem, både som individer og som gruppe (artikkel 12). Vi spurte derfor i intervjuene om ungdommene selv kunne huske om de hadde blitt spurt om filming av kamper og/eller turneringer var greit for dem, enten av foreldre eller trenere. De som hadde et klart svar på dette, hevder at dette i liten grad har vært praksis.

«Før har det vært sånn at hvis vi ser at det er andre lag vi filmer, så spør vi trenerne deres da, om de kan få dem i den videoen sånn at vi liksom kan bruke den. Og det går jo også, men det er jo ikke sånn at vi får spørsmål om kan dere bli med, eller kan dere være med. Det blir tatt opp, også sier vi sikkert ifra om det ikke er greit».

På vårt oppfølgingsspørsmål om de kjenner til noen som har sagt at de ikke ønsker å bli filmet og/eller strømmet, svarer samtlige nei på dette spørsmålet.

«Ikke sånn seriøst, men jeg tror ikke vi har vært så veldig flinke til å spørre om det er greit. Eller så bare ... nei, jeg tror bare det kom kamera en dag også bare ble det forventet, også gikk det bra».

Flere av ungdommene er også vant med at det filmes på andre arenaer, også i skolesammenheng.

«På skolen da, så bruker vi jo filming både i styrketreningen og i håndballtreningen, mye på individuell teknikk og sånt for å kunne se den lille justeringen du skal gjøre, for å terpe ordentlig på det. Og på styrketreningene for å få de små teknikkene å komme på plass».

Tilsvarende peker flere på at dette er noe de er vant med, og at de stiller få spørsmål ved det.

«Ja, altså. En fotballkamp er jo noe vi spiller uansett. Og vi synes jo sport er gøy, og vi er i hvert fall ganske vant til det, og jeg tror det er flere klubber som er ganske vant til å bli filmet. Også skal det jo gjelde fra de som er 15 år og oppover. Så vi er jo ganske voksne, selv om vi ikke er helt voksne. Så vi forstår jo litt hva det handler om».

Flere bekymrer seg mer for andre enn seg selv i denne sammenheng. Særlig er enkelte opptatt av hvordan de som er yngre enn dem selv informeres om det de eventuelt er med på.

«For de yngre spesielt er det viktig at de blir informert om både de positive, men også de negative sidene og da også sånn at de kan få bestemme selv hva de vil».

At foreldre kan ha vært litt naive og kanskje også har tatt avgjørelser på vegne av barna uten at de selv har samtykket er også et tema ungdommene tar opp.

«Og da er det jo som oftest foreldre som tar den avgjørelsen. Og hvis de tar den avgjørelsen om at det går fint da, så er ikke det sikkert at den ungen vet hva det går ut på».

Etter at avtalene mellom særforbundene og MyGame var signert er det enkelte som bekrefter at de har blitt informert om dette.

«Ja, vi får jo beskjed om at matchene blir strømmet. Og hvis vi er skadet og ikke blir med til en kamp, så ser vi jo matchene på TV2 og sånt. Så vi er fullt klar over det denne sesongen her».

Gitt av det ungdommene forteller kan det synes som at det har vært mange voksne i ungdommenes liv som ikke har vært oppmerksomme på at man for å kunne publisere eller dele opptak, også må spørre barn og unge. Ungdommene selv virker heller ikke å være seg dette bevisst. At flere av ungdommene også stusser på spørsmålet om de har blitt spurt om det er greit at de blir filmet er trolig et tegn på at de ikke er så godt informert om sine rettigheter. Mange av ungdommene sier at det «... kom et kamera en dag, også ble det bare forventet» at en skulle la seg filme. Dette tyder på at ungdommene selv ikke har fått noen informasjon som har gitt dem et grunnlag for å ta et selvstendig valg. Verken individuelt eller kollektivt har de i utgangspunktet blitt spurt.

5. Konklusjon

Basert på fem fokusgruppeintervjuer har denne rapporten hatt som formål å svare ut følgende problemstilling: Hva mener ungdom om strømming og filming av breddeidrett, og om hva som bør være regler og praksis på feltet? For å få grep om dette har vi latt oss veilede av følgende underproblemstillinger: Hva handler filming og strømming om for ungdommen selv? Hvordan resonnerer de? Og hvordan gir de i fellesskap mening til fenomenet strømming i breddeidrett? Det er også avslutningsvis viktig å understreke at rapporten kun baserer seg på fokusgruppeintervjuer med et mindre utvalg idrettsaktive ungdommer. Rapporten gir derfor ikke generaliserbar kunnskap om ungdommers syn på filming og strømming av breddeidrett. Rapporten går heller i dybden på et utvalg ungdommers perspektiver.

Hovedinntrykket fra intervjuene vi har gjennomført er at ungdommene er positive til strømming fra 15 års alder. Slik vi tolker det er filming og/eller strømming noe ungdommene på den ene siden bare har måttet akseptere, men også noe de selv ønsker. For ungdommene handler dette i hovedsak om fire forhold; at nære og kjære kan følge med og se kamper og turneringer dersom disse ikke har anledning til å være fysisk til stede, at strømmingen kan brukes som et verktøy for å lære og for å utvikle seg som idrettsutøvere, at trenere eller andre med ansvar for enkeltutøvere eller lag får et verktøy som kan sikre dem utvikling, og at strømming er en mulig inntektskilde for klubbene ungdommene er medlemmer av. At ungdommene selv ikke ser noen problemer med strømming av breddeidrett tolker vi i lys av at de representerer en generasjon som omtales som digitalt innfødte, generasjon Z – også referert til som iGen og Gen Zers, som betegner individer født i perioden 1995 og 2012 (Pichler et al., 2021). Med dette som bakteppe vil det ikke alltid være like synlig for ungdommene selv, hvordan filming og/eller strømming påvirker deres liv og erfaringer.

Ungdommene så også noen utfordringer knyttet til strømming, primært på vegne av andre: At strømming for noen kan bidra til at idretten oppleves mer seriøs og alvorlig, at mobbing i noen grad kan forekomme, at nærgående filming kan skje, at enkelte vil kunne føle på et kropps- eller utseendepress, og at noen på den ene eller andre måten kan bli uthengt, er temaer ungdommene reflekterer over. De bekymrer seg også for om det å reservere seg fra å bli strømmet i praksis vil fungere og for at de kan bli avslørt dersom de velger å reservere seg. Det fremstår nærmest som umulig for ungdommene å være «den ene» som reserverer seg fra å bli filmet og/eller strømmet. Særlig gjelder dette ungdommene som driver med lagidrett. Ungdommene bekymrer seg mer for strømming av individuelle idretter enn av lagidretter, de bekymrer seg i tillegg for at grupper av ungdom som har andre «regler» enn dem selv, så som at jenter med minoritetsbakgrunn, vil kunne utebli fra idrettsaktivitet. Ungdommene stiller også

spørsmål ved om 13 åringer trenger å bli filmet og/eller strømmet for å utvikle seg, og om 13 åringer er modne nok til å vurdere om de bør filmes og/eller strømmet eller ikke.

Det er også viktig å se nærmere på hvordan ungdommene selv resonnerer, gitt av konteksten de er en del av. For mange er det å ta et valg om å fortsette med idrett også et indirekte valg om å «la seg strømme». Dette kan tolkes som at fenomenet filming og/eller strømming for ungdommene både er et gode og et onde; de har valgt å være en del av idretten, da må de også «tåle» det som følger med et slikt valg. Her er det tydelig at argumentet om at filming og/eller strømming kan tjene fellesskapet, i form av bedre sportslige prestasjoner, er en motivasjon for ungdommene vi har snakket med.

NIFs nye retningslinjer får generelt gode skussmål av ungdommene. Her synes ungdommene at det virker som at forholdene de er bekymret for, langt på vei blir ivaretatt. Det som likevel kan være verdt å stoppe ved, er at mange av ungdommene påpeker at dette med å bli filmet «... bare var» noe som ble innført som en vanlig del av det å drive med idrett, også forut for at avtalen mellom særforbund og MyGame ble inngått. Her mener mange av ungdommene at deres stemme bør bli tatt mer på alvor. At det snakkes om i klubb, i laget og med foreldre «... om det er greit eller ikke greit». At deres medbestemmelse er reell. I og med at vi ikke har snakket med ungdom som har valgt å slutte med idrett, har vi ikke fått innsikt i om filming og/eller strømming har vært en medvirkende årsak til at de har sluttet. Det vi vet er at alvorliggjøringen av idretten er noe både gutter og jenter peker på, når de får spørsmål om hvorfor de har sluttet. Man bør derfor være oppmerksom på at strømming vil kunne bidra til en alvorliggjøring for enkelte.

Danning er i videste forstand et politisk prosjekt (Dewey, 2008). Ifølge Dewey starter danningen med erfaringer som krever problemløsende aktiviteter i samspill med andre. At unge mennesker «aktivt danner seg selv i dialog med sine kulturelle og sosiale omgivelser» (Østerud, 2007) er noe også idretten bør ta på alvor. Derfor gir det mening å la unge stemmer bidra i samtalen om hvordan idretten skal være og innrettes, hva som er verd å ta vare på og hvilke krefter som skal legge premissene for ungdommenes kulturelle og sosiale omgivelser. Hvorvidt man skal innføre strømming av breddeaktivitet ned til aldersgruppen 15 år, handler kanskje mest av alt om hva slags dannelsesideal idretten skal omfavne. Her bør også idretten være seg bevisst at de ved å innføre strømming av breddeidrett også setter rammer for hvordan ungdommen skal ha det i idretten.

6. Litteraturliste

- Dewey, J. (Red.). (2008). *Democracy and education*. Wilder Publications.
- Gunter, B., Rowlands, I., & Nicholas, D. (2009). *The Google generation: Are ICT innovations changing information-seeking behaviour?* Chandos.
- Hagtvet, B. (2009). Kunnskap og dannelse foran et nytt århundre. Høyere utdanning og forskning i Norge møter den globaliserte verden. I A. Bolstad (Red.), *Kunnskap og dannelse foran et nytt århundre. Innstilling fra dannelsesutvalget for høyere utdanning* (s. 4–12). <https://w2.uib.no/filearchive/innstilling-dannelsesutvalget.pdf>
- Hoel, J. S., Schjesvold, F., & Christiansen, A. K. (2023, januar 16). TV 2-SJEFEN ETTER BRÅKET: – IKKE VÆRT EN GOD NOK PROSESS. *vg.no/sport*. <https://www.vg.no/sport/i/GMBnr4/tv-2-sjefen-etter-mygame-braaket-ikke-vaert-en-god-nok-prosess>
- MyGame. (2023a, april 20). SPØRSMÅL OG SVAR Her finner du svar på de fleste spørsmålene vi mottar i MyGame. <https://mygame.no/sporsmal-og-svar/>
- MyGame. (2023b, april 20). <https://mygame.no/>
- Nagel, S., Schlesinger, T., Bayle, E., & Giauque, D. (2015). Professionalisation of sport federations – a multi-level framework for analysing forms, causes and consequences. *European Sport Management Quarterly*, 15(4), 407–433. <https://doi.org/10.1080/16184742.2015.1062990>
- NIF. (2019). *Idrettens barnerettigheter*. <https://www.idrettsforbundet.no/tema/barneidrett/idrettens-barnerettigheter/>
- NIF. (2022). OVERORDNEDE RETNINGSLINJER FOR FILMING AV BREDDEIDRETTSARRANGEMENT: Norges idrettsforbund. <https://www.idrettsforbundet.no/siteassets/idrettsforbundet/personvern/maler/overordnede-retningslinjer-for-filming-av-breddeidrettsarrangement220609.pdf>
- Nyström, M. (2022, august 12). Därför vill AIK-ledaren stoppa tv-sända matcher med barn. *Expressen*. <https://www.expressen.se/sport/darfor-vill-aik-ledaren-stoppa-tv-sanda-matcher-med-barn/>
- Pichler, S., Kohli, C., & Granitz, N. (2021). DITTO for Gen Z: A framework for leveraging the uniqueness of the new generation. *Business Horizons*, 64(5), 599–610. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2021.02.021>
- Prensky, M., & Gee, J. P. (2006). *Don't bother me Mom—I'm learning! How computer and video games are preparing your kids for twenty-first century success—And how you can help!* (1st ed). Paragon House.
- Schjesvold, F. (2022, desember 19). VISSTE IKKE AT DE BLE FILMET PÅ TRENING: – DET ER HELT UHOLDBART. *VG*. <https://www.vg.no/sport/i/8JPY9Q/her-veit-de-ikke-at-de-filmes-paa-trening-naa-tar-mygame-grep>
- Schjesvold, F., & Friberg, J. (2022, desember 16). MÅTTE FJERNE VIDEO AV 12-ÅRING SOM SLÅSS: – BEKLAGELIG AT DET HAR SKJEDD. *VG*. <https://www.vg.no/sport/i/q1089E/maatte-fjerne-video-av-12-aaring-som-slaass-beklagelig-at-det-har-skjedd>
- Solstad, G. M., Sandvik, M. R., & Sletten, M. A. (2022). Deltakelse, trivsel og inkludering i barne- og ungdomsidretten. Delrapport fra forskningen om Idrett for alle i Oslo (Nr. 408). *NOVA/Oslo Met*. <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/handle/11250/2838461>
- Statistisk sentralbyrå. (2021). *Norsk kulturbarometer [Data set]*. Statistiks sentralbyrå. <https://www.ssb.no/statbank/list/kulturbar>
- Tapscott, D. (2009). *Grown up digital: How the net generation is changing your world*. McGraw-Hill.
- Thomson, P. (2008). *Visual research with children and young people*. Routledge.
- Tjora, A. H. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (3. utg). Gyldendal Akademisk.
- Østerud, S. (2007). Krever medieutviklingen en ny dannelsesstenkning? I S. Vettenranta (Red.), *Mediedanning og mediepedagogikk. Fra digital begeistring til kritisk dømmekraft* (s. 34–61). Gyldendal akademisk.

Vedlegg

Vurdering av behandling av personopplysninger

Referansenummer

723320

Vurderingstype

Standard

Dato

15.02.2023

Prosjekttittel

Ungdoms perspektiver på filming og strømming av breddeidrett

Behandlingsansvarlig institusjon

Norges idrettshøgskole / Forskningscenter for barne- og ungdomsidrett

Prosjektansvarlig

Hanne Sogn

Prosjektperiode

15.02.2023 - 01.05.2023

Kategorier personopplysninger

Alminnelige

Lovlig grunnlag

Samtykke (Personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a)

Behandlingen av personopplysningene er lovlig så fremt den gjennomføres som oppgitt i meldeskjemaet. Det lovlige grunnlaget gjelder til 01.05.2028.

[Meldeskjema](#)

Kommentar**OM VURDERINGEN**

Sikt har en avtale med institusjonen du forsker eller studerer ved. Denne avtalen innebærer at vi skal gi deg råd slik at behandlingen av personopplysninger i prosjektet ditt er lovlig etter personvernregelverket.

BARN SAMTYKKER SELV - ALMINNELIGE PERSONOPPLYSNINGER

Prosjektet vil innhente samtykke fra mindreårige til behandling av personopplysninger. Vår vurdering er at barn over 15 år kan samtykke selv til behandling av alminnelige personopplysninger, og at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

Vi har vurdert at du har lovlig grunnlag til å behandle personopplysningene, men husk at det er institusjonen du er ansatt/student ved som avgjør hvilke databehandlere du kan bruke og hvordan du må lagre og sikre data i ditt prosjekt. Husk å bruke leverandører som din institusjon har avtale med (f.eks. ved skylagring, nettspørreskjema, videosamtale el.)

Personverntjenester legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til oss ved å oppdatere meldeskjemaet. Se våre nettsider om hvilke endringer du må melde: <https://sikt.no/melde-endringer-i-meldeskjema>

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

Vi vil følge opp underveis (hvert annet år) og ved ny planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet/pågår i tråd med det du har oppgitt i meldeskjema.

Lykke til med prosjektet!

Intervjuguide:

Ungdoms perspektiver på filming og strømming av breddeidrett

Innledning

Litt om dere selv, tanker om idrett	<ul style="list-style-type: none">• Runde rundt bordet (hvem er du, hvor lenge har du drevet med idrett, hvilke idretter)• Hvorfor er dere med på idrett?• Er det noen av dere som «satser»?<ul style="list-style-type: none">○ Dere som satser: Hva er drømmen?○ Dere som ikke satser: Hvor lenge ser dere for dere at dere skal holde på med idrett?• Er det morsomt å være med på idrett? Hva gjør det morsomt eller ikke?
Filming og strømming for og imot	<ul style="list-style-type: none">• Har dere opplevd at kampene/konkurransene deres har blitt filmet og strømmet?<ul style="list-style-type: none">○ Nei<ul style="list-style-type: none">▪ Skulle dere ønske det eller glade for å ha sluppet?▪ Hva kunne vært positivt med det?▪ Negativt?○ Ja<ul style="list-style-type: none">▪ Er det vanlig, typ hver gang?▪ Tenker dere noe over det? Hvordan er det?▪ Hva er positivt med det?▪ Hva er negativt?• En vanlig begrunnelse for å strømme ungdomsidrett er at foreldre og besteforeldre kan se på. Hva tenker dere om det?<ul style="list-style-type: none">○ Gjør dine foreldre/besteforeldre det, kunne de ha gjort det?○ Synes du det er bra at de gjør det/om de gjør det?• En annen begrunnelse er at idrettslaget kan tjene penger på det. Hva tenker dere om den begrunnelsen?<ul style="list-style-type: none">○ Er det en fin måte å tjene penger på?• Et argument for ikke å strømme er at det kan bidra til mer mobbing og f.eks. spredning av uheldige bilder, flauter, dårlige prestasjoner eller liknende. Hva tenker dere om det?<ul style="list-style-type: none">○ Har dere opplevd at noen har blitt mobbet på grunn av ting som har blitt filmet på idrettsbanen?• Et annet argument for ikke å strømme er at det skaper mer press og forventninger og gjør idretten mer seriøs. Hva tenker dere om dette?<ul style="list-style-type: none">○ Opplever dere press i idretten fra før av? Er det negativt eller positivt?○ Er det mer stress og press når man vet at det blir filmet og strømmet?• Et tredje argument for ikke å strømme er at idrett kan være et fristed fra internett og TV og skjerm, et sted hvor dere kan være frakoblet fra alt det der. Har det noen verdi for dere?

Regler og rammer	<p><i>Norges idrettsforbund har laget noen retningslinjer som alle i norsk idrett må forholde seg til når det gjelder strømming. Vi ser på noen av dem og hører hva dere tenker.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Det skal ikke strømmes fra barne- og ungdomsidretten i aldersklasser under 15 år eller dersom det deltar utøvere under 13 år. <ul style="list-style-type: none"> ○ Hva tenker dere om aldersgrensen på 13 år? Burde den vært høyere? Lavere? • Det stilles krav til god informasjon, bruk av felles reservasjons- (lagidretter) og samtykkeløsning (individuelle idretter) med automatisk stopp dersom barn og unge med beskyttelsesbehov deltar. <ul style="list-style-type: none"> ○ I lagidretter er det altså (anonym) reservasjonsrett, det vil si at hver deltaker kan huke av i Min Idrett for å ikke bli filmet. Da kan ikke konkurranser hvor denne utøveren deltar bli filmet. Er dette en god måte å gjøre det på? <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vet dere om noen som har sagt fra om at de ikke vil bli filmet? ▪ Hadde det vært lett å si fra selv? ▪ Kjenner dere Min Idrett? Bruker dere det? ○ I individuelle idretter kreves en samtykkeordning, altså at hver deltaker må samtykke til å bli filmet for at akkurat de skal bli filmet. Er det en god ordning? <ul style="list-style-type: none"> ▪ Er det lett å ikke samtykke? • Det skal ikke lagres eller distribueres filmer av idrettsaktivitet ved bruk av sosiale medier og andre åpne kanaler. <ul style="list-style-type: none"> ○ Er det bedre at filmer av dere blir tilgjengelige bak betalingsløsninger enn at idrettslaget eller andre kan legge det ut på sosiale medier?
Avslutning	<ul style="list-style-type: none"> • Er det noe dere vil si som dere ikke har fått sagt?

Informasjonsskriv:

Ungdoms perspektiver på filming og strømming av breddeidrett

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å utvikle kunnskap som kan gi oss innsikt i idrettsaktive ungdommers perspektiver på filming og strømming av idrettsaktivitet. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Strømming av breddeidrett har økt betydelig i omfang de siste årene. Praksisen har vært lite regulert. Følgelig har det oppstått mange problematiske hendelser. Norges idrettsforbund (NIF) har igangsatt en evalueringsprosess som blant annet skal styrke kunnskapsgrunnlaget for arbeidet med å få filming og strømming av breddeidrett inn i kontrollerte former. På oppdrag fra NIF skal denne studien bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget om strømming av breddeidrett.

Studien er opptatt av idrettsaktive ungdommers perspektiver på filming og strømming av idrettsaktivitet. En slik tilnærming er viktig for å styrke ungdoms medvirkning i beslutninger som angår dem selv, og for å forstå betydningen av fenomenet i det hele tatt. Hva mener unge mennesker som berøres av fenomenet, om filming og strømming? Hva slags rammer og regler ønsker de seg, hvis de ønsker seg praksisen overhodet? Hvilke negative konsekvenser ser de for seg, og hva opplever de som positivt?

Studiens to hovedproblemstillinger lyder som følger:

- Hvordan opplever ungdommer selv at de blir påvirket av strømming og filming?
- Hvilke styrker og svakheter ser ungdommer ved NIFs regelverk for strømming av breddeidrett?

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Forskningsprosjektet utføres av Forskningscenter for barne- og ungdomsidrett ved Norges idrettshøgskole. Prosjektansvarlig er Hanne Sogn (hannees@nih.no).

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Vi ønsker å ha deg med som deltaker i et fokusgruppeintervju fordi du er mellom 15 og 16 år og aktiv i idrett.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet vil vi gjennomføre et fokusgruppeintervju med deg og fire eller fem andre ungdommer. Fokusgruppeintervjuet anslås å vare i 1-2 timer og vil handle om deres oppfatninger om filming og strømming av idrettsaktivitet. Vi vil ta lydopptak av fokusgruppeintervjuet som vi siden transkriberer til tekst. Transkripsjonen vil være anonymisert.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Prosjektgruppen ved Forskningscenter for barne- og ungdomsidrett er de eneste med tilgang til opplysningene.

Vi sikrer anonymitet ved å ikke bruke navn i intervjutranskripsjonen. Vi bruker pseudonymer i alle publikasjoner fra forskningen, slik at dine sitater ikke vil kunne spores tilbake til deg.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes innen 1. mai 2023, hvorpå lydopptak slettes.

Personopplysninger oppbevares på kryptert minnepinne/ekstern harddisk som oppbevares innelåst i safe, eller på sikker server ved Norges idrettshøgskole, og slettes senest fem år etter prosjektslutt.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- å få slettet personopplysninger om deg, og
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Norges idrettshøgskole har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Prosjektansvarlig ved Norges idrettshøgskole, Hanne Sogn (hannees@nih.no)
- Personvernombud ved Norges idrettshøgskole, Rolf Haavik (personvernombud@nih.no)

Hvis du har spørsmål knyttet til NSD sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS på epost (personverntjenester@nsd.no) eller på telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Hanne Sogn
Forsker
Forskningscenter for barne- og ungdomsidrett
Norges idrettshøgskole

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet *Ungdoms perspektiver på filming og strømming av breddeidrett*, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i forskningsintervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

